

Juf ziek?

Wat doe je als een leerkracht ziek is en geen vervanging mogelijk is?

Veel scholen sturen de leerlingen naar huis of verdelen hen over de overige groepen.

Zo niet bij basisschool De Kaardebol in Almere. Daar worden leerlingen ondergebracht op een heus Rembrandtplein.

*Tekst: Jasperien van Weerd
Beeld: IStock, De Kaardebol*

Historische klokgevels, een heuse bioscoop, een atelier en een laboratorium om proefjes te doen. Voor leerlingen van de Kaardebol is het geen straf als de juf of meester met griep thuis zit. Er staat voor hen een lokaal klaar waar ze onder begeleiding van twee volwassenen - ouders en stagiairs - allerlei leuke en leerzame activiteiten kunnen ontplooiën. Met fictief geld (paletten) kunnen de leerlingen opdrachten 'kopen'. Voeren ze die naar behoren uit, dan ontvangen ze als beloning extra paletten, die ze kunnen inzetten voor nog leukere, maar duurdere, opdrachten, zoals een bezoekje aan de bioscoop. Of voor bijvoorbeeld een workshop hennaschilderen of rastavlechten tijdens het jaarfeest aan het eind van het schooljaar. Het project Rembrandtplein werd in 2005 opgestart. Almere kampte met een enorm tekort aan leerkrachten. Aangemoedigd door het ministerie van Onderwijs gingen zes scholen op zoek naar een oplossing, waarvan opvang bij ziekteverzuim een onderdeel was. 'Als voorheen een leerkracht ziek was, werden de leerlingen over de overige groepen verdeeld. Ze gingen dan aan de slag met een noodlespakket, maar dat stelde inhoudelijk niet veel voor', blikt Wim van Slijpe, die aan de wieg stond van het Rembrandtplein, terug. 'Ik zocht daarom naar een initiatief dat het onderwijs juist zou versterken en een structurele plaats in de school zou krijgen; geen noodoplossing. Ook wilde ik graag werken met meervoudige intelligentie, zodat verschillende talenten van leerlingen aangesproken zouden kunnen worden. En er moest ruimte zijn voor kunst en cultuur, een van de speerpunten van de school.'

Oud-Amsterdam Met dit wensenlijstje ging een leerkracht die hiervoor was vrijgeroosterd aan de slag. Hij bouwde twee klaslokalen om tot een heus 'Rembrandtplein', een speelse verwijzing naar het

Naar het Rembrandtplein!

culturele karakter van de school. Ouders gingen gezamenlijk aan de slag om van hout een oud-Amsterdams decor te bouwen, compleet met grachtenpanden en zelfs een tram. Sindsdien vinden daar de meest uiteenlopende activiteiten plaats, afgestemd op de verschillende niveaus. Er is gekozen voor een thematische aanpak, waarbij steeds op verschillende manieren op een onderwerp wordt ingesprongen. Zo kunnen oudere kleuters bij het thema 'Sinterklaas' de goedheiligman naschilderen met vingerverf, in de bouwhoek een stoomboot fabriceren of in de poppenhoek het Sinterklaasverhaal naspelen. Hoewel het Rembrandtplein een vast onderdeel van de school is geworden, wordt het wel beschouwd als een kortdurende oplossing. Als een leerkracht langer dan een dag ziek is, rouleren de groepen. En na twee weken maakt de school aanspraak op ziektevervangings.

Creatieve opdrachten De initiatiefnemers van het Rembrandtplein zijn drie jaar na dato naar andere scholen uitgewaaid, maar het project draait nog steeds. En het programma is verder uitgebouwd. Pabo-studenten hebben voor de leerlingen uit de bovenbouw opdrachtkaarten gemaakt die inspelen op de zaakvakken. 'Het zijn creatieve opdrachten, in twee niveaus, gekoppeld aan een serieus onderwerp', licht leerkracht Monique van Zandwijk toe. Zij nam vorig jaar het roer van Van Slijpe over. Ze trekt enkele vrolijk gekleurde, geplastificeerde kaarten uit een bak tevoorschijn. 'Leerlingen kunnen opdrachten kiezen die aansluiten bij hun talenten. Wie beeldend is ingesteld mag bijvoorbeeld een collage maken met van internet uitgeprinte foto's over de industriële revolutie, terwijl een muzikaal kind opdracht krijgt een lied te maken over de bevrijding van Nederland.'

De bedoeling achter deze stap was om wat meer inhoudelijke diepgang aan te brengen. 'We vinden het belangrijk dat de leerlingen wat leren, ook als hun juf ziek is. We zijn tenslotte geen buurthuis, maar een school.' Die nieuwe opdrachtkaarten zijn een groot succes, merkt Van Zandwijk. 'De leerlingen vinden het een feest om naar het Rembrandtplein te gaan. Ook leerkrachten zijn enthousiast. Sommige groepen bezoeken het plein ook tijdens de reguliere lessen.' Het verbaast haar allerminst. 'Dit is een heel leuke methode om de zaakvakken op een aantrekkelijke manier uit te diepen. Door creatieve opdrachten uit te voeren, gaat bijvoorbeeld geschiedenis veel meer leven.' Dat was nodig, want uit een peiling onder leerlingen bleek dat de zaakvakken niet zo populair waren. 'Ik hoop en verwacht dat deze vakken bij een volgende enquête beter gaan scoren.'

Harde kern Ondanks het enthousiasme van leerlingen en leerkrachten, is het soms lastig om de bezetting rond te krijgen, erkent Van Zandwijk. Stagiairs worden ingewerkt om de leerlingen op het Rembrandtplein te begeleiden. Maar het project leunt ook sterk op ouders. Momenteel is een harde kern van vaders en moeders actief, die hiervoor een training heeft gevolgd. 'Deze ouders zijn goed op elkaar ingespeeld en weten precies wat van hen wordt verwacht. Maar het is lastig nieuwe aanwas te vinden', aldus Van Zandwijk. Het Rembrandtplein lijkt klaar voor een volgende stap. Van Zandwijk wil vergelijkbare opdrachtkaarten laten opstellen voor de groepen vier, vijf en zes. En mogelijk worden op termijn ook andere vakken in het programma geïntegreerd. 'Het is een voortdurend proces. Het Rembrandtplein is nooit helemaal af.'

Praktijk

'Met creatieve opdrachten gaat geschiedenis meer leven'

